

MOTIE GEMEENTERAAD

Motie nummer:	2024-M005
Datum indiening	8 februari 2024

Onderwerp: Dekkingsplan 2024-2027 VRGZ

De raad van de gemeente Berg en Dal, in vergadering bijeen,

constateert dat:

- in het voorgenomen dekkingsplan onder andere staat dat:
 - het aantal redvoertuigen (hoogwerkers) van 6 naar 5 gaat, met als belangrijke reden 'efficiencyslag'. De hoogwerker van (nu) post Groesbeek wordt uit de operationele dienstverlening gehaald en als reserve-/wisselvoertuig gebruikt en de hoogwerker van post Wijchen wordt verplaatst naar post Nijmegen-West;
 - de waterwagen van post Ubbergen wordt verplaatst naar post Groesbeek, met als belangrijke reden de focus op en nabijheid van natuur (bos);
 - de Oppervlaktereddingsteams (OWR) worden teruggebracht van 18 naar 11 op basis van historische incidentgegevens;
- op alle vlakken sprake is van het terugbrengen van taken en voertuigen;
- geen inzicht wordt gegeven in de financiële consequenties.

is van mening dat:

- de onderbouwing voor het terugbrengen van het aantal hoogwerkers en de verplaatsing van de waterwagen te beperkt is en geen overtuigend beeld geeft van nut & noodzaak;
- grote wijzigingen in taken van een post, zoals bij post Ubbergen wordt voorgesteld, iets doet met de motivatie van onze brandweervrijwilligers en hiervoor meer aandacht dient te zijn bij het maken van keuzes;
- het terugbrengen van de Oppervlaktereddingsteams (OWR) niet aanvaardbaar is, aangezien:
 - regionaal bij de conceptbegroting 2022 al niet akkoord werd gegaan met de door de VRGZ in een notitie geopteerde bezuinigingsopties, waaronder ook het terugbrengen van het aantal OWR teams;
 - lokaal de Bisonbaai niet meer binnen 18 minuten kan worden bereikt met een OWR-team;
- onvoldoende is aangegeven wat de financiële gevolgen zijn van het dekkingsplan (positief dan wel negatief).

Verzoekt:

- de hiervoor genoemde punten onder 1 t/m 4 te delen met de VRGZ;
- een zorgvuldiger (breder) onderzoek uit te laten voeren naar:
 - de meerwaarde van de voorgestelde wijzigingen, waaronder de verschuiving van de hoogwerker van Groesbeek van de operatie naar reservevoertuig. Hierbij eveneens de genoemde overlap in verzorgingsgebied van de posten Nijmegen-Centrum en -West alsnog te visualiseren;
 - de financiële consequenties van de wijzigingen, daarbij:
 - de mate van verbetering van de regionale dekking af te zetten tegen de totale kosten;
 - de mate van verbetering van de regionale dekking af te zetten tegen de situatie dat in de toekomst door demotivering vrijwilligersposten (zoals Ubbergen) mogelijk verdwijnen en de dekking geheel door beroepsposten zou moeten gebeuren;

- c. een extra variant te berekenen voor de OWR-teams inhoudende variant OR-11A mét Ubbergen én Lent;
3. in de afwegingen de (de)motivatie van vrijwilligers expliciet mee te nemen, conform het [Kaderdocument "Brandweervrijwilligheid in Gelderland-Zuid"](#) en de "proportionaliteit" zoals benoemd onder de uitgangspunten van het dekkingsplan;
4. te bezien of het vorengenoemde onder 1 t/m 3 leidt tot een heroverweging;
5. de huidige situatie te bevriezen totdat bovenstaande is uitgevoerd en de nadere onderbouwing is voorgelegd aan de gemeenteraden;
6. deze motie te verwerken in een zienswijze en deze motie te delen met de andere gemeenten binnen de VRGZ.

en gaat over tot de orde van de dag.

Indiener(s) en ondertekening:

PvdA & GroenLinks Berg en Dal: Henny van der Pol, Caroline de Greeff, Rona Vree, Florian Gödderz, Lesley Albers

VVD Berg en Dal Remco Hammer

D66 Berg en Dal Jos Verstegen, Jelbrich de Vries, Marlou Peters

Kernachtig Groesbeek Wiebo Kersten, Hans Peters, Hennie Eikholt, Johanna Brouwer, Ruud Verstraaten en Lies van Campen

LOKAAL! Ellen van Broekhoven, Toon de Jong, Geert Ubbink, Arnold Driessen, Miengske Borremans, Theo Flemminks

CDA Berg en Dal Dave van Loon, Ans Jacobs-Eijkholt, Martien Nillesen

Toelichting: door het nieuwe Dekkingsplan verandert de regionale spreiding van bepaald(e) middelen en materieel. De raad heeft de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. Wij vragen de VRGZ om een bredere scope voor een afgewogen keuze.

- Efficiëncyslag.

Bij het terugbrengen van het aantal redvoertuigen (hierna: hoogwerkers¹) wordt als motivatie genoemd dat sprake is van een "efficiëncyslag". Deze efficiëncyslag brengt een kettingreactie aan wijzigingen met zich mee, met grote impact op een aantal posten. De vraag is of dit uiteindelijk demotiverend voor onze vrijwilligers gaat werken, met juist extra kosten en/of problemen in de dekking tot gevolg.

Een (in de boeken) afgeschreven voertuig (hoogwerker Groesbeek) wordt toch ook operationeel (op andere plekken) ingezet als reservehoogwerker. We vragen ons af of de hoogwerker dan ook niet als back-up kan dienen vanuit post Groesbeek.

De hoogwerkers van Nijmegen-West en Nijmegen-Centrum hebben een overlap in verzorgingsgebied, maar deze is niet zichtbaar gemaakt op de getoonde visualisaties.

- Risico van demotivering en verdwijnen vrijwilligers.

Bij de bezuinigingsopties die de VRGZ aan de gemeenteraden heeft doen toekomen n.a.v. de concept begroting 2022 ("Notitie Bezuinigingsopties", maart 2021) lezen wij in de (tegen)argumentatie van de VRGZ onder andere het volgende: "*Zeker bij kleinere posten met minder uitrukken ontlenen vrijwilligers motivatie aan de uitvoering van specialistische taken.*" Een voorbeeld: de waterwagen is eind 2022 operationeel geworden bij post Ubbergen. Er zijn veel uren en kosten gemoeid met de opleiding van de vrijwilligers van Ubbergen in 2023 voor de waterwagen. Na een dergelijke korte tijd wordt de waterwagen echter alweer verplaatst. Dit doet iets met de motivatie van deze

¹ In het verleden heeft de gemeente Groesbeek, en later Berg en Dal, regelmatig de aandacht gevraagd voor het behoud van de hoogwerker.

vrijwilligers. Bovendien moeten extra kosten worden gemaakt om een andere post hiervoor op te leiden. Was dit niet te voorzien?

In het kaderdocument van de VRGZ, pagina 21: "[Brandweervrijwilligheid in Gelderland-Zuid](#)" lezen wij bovendien: *"In relatie tot de regionale brandweezorg houdt de veiligheidsregio rekening met de motivatie van de posten. Dit kan bijvoorbeeld van toepassing zijn als het gaat om het beleggen van een aanvullende taak waar geen wettelijke opkomsttijd aan verbonden is. Hierbij kan de organisatie besluiten om deze taak niet te beleggen bij de post die de snelste opkomsttijd kan realiseren."*

De waterwagen heeft géén wettelijke opkomsttijd. Bovendien heeft de post Ubbergen nog onvoldoende uitrukken met de waterwagen gehad om een realistische gemiddelde uitruk- en opkomsttijd te genereren. De motivatie (focus op natuur en de bossen zijn in Groesbeek) is wat ons betreft te beperkt. Zie ook de ingediende bezwaren van de Post Ubbergen welke onder andere relatie houden met de benodigde bezettingsgraad en de relatie tussen inzet van een 1^e TS en een specialistisch voertuig.

En in [2021 werd nog geschreven door de VRGZ in de notitie "Bluswater" aan het Algemeen Bestuur](#): *"Ubbergen is de aangewezen locatie voor de waterwagen omdat deze ook bestemd is voor natuurbrandbestrijding en deze locatie in het Brandweezorgplan Specialisme al als meest optimale locatie was bepaald."*

- Maatwerk.

We zien in het dekkingsplan dat soms (toch) niet voor een (optimale) optie wordt gekozen met de motivering dat een post al veel andere taken heeft of vanwege de huisvesting. Kortom: er kán wel (lokaal) maatwerk worden geleverd. Ook wordt het acceptabel gevonden om met het oppervlaktereddingsteam een aantal minuten te laat bij de Bisonbaai te komen, terwijl met de waterwagen een aantal minuten de reden vormt deze weg te halen. Of gaat de (tweede) waterwagen toch niet naar post Gameren maar blijft deze in Hedel, omdat *'het verschil voor het betreffende gebied niet noemenswaardig is om op dit moment een verplaatsing te heroverwegen'*. Dan ook onze vraag: is alles wat bedacht is - en wellicht ergens een kleine tijds winst oplevert - daadwerkelijk zo significant in de operatie om over te gaan tot deze wijzigingen, met mogelijk demotivering tot gevolg? We denken hierbij ook aan de toekomstige situatie dat post Ubbergen mogelijk gaat verplaatsen naar een gunstigere locatie en/of aan (lokale bouw/energietransitie) ontwikkelingen; we hopen dat er dan nog steeds een robuuste post staat met voldoende, enthousiaste vrijwilligers.

- Oppervlakteredding.

Bij de conceptbegroting 2022 zijn door de VRGZ bezuinigingsopties aan de gemeenteraden voorgelegd ("Notitie Bezuinigingsopties", maart 2021). Deze bezuinigingsopties zijn niet akkoord bevonden. Een van de bezuinigingsopties was het terugbrengen van het aantal OWR-teams en het verminderen van Brandweerhulpboten. In het huidige voorstel wordt deze bezuinigingsoptie wederom voorgesteld.

Bij de OWR teams zijn verschillende varianten uitgewerkt, maar niet een variant met én post Ubbergen én post Lent. Waarom is dit niet gedaan? Als de reden daarvoor mede financieel is, dan zou die keuze transparant moeten worden voorgelegd.

Kortom: wij verwachten een uitwerking van de financiële gevolgen van het terugbrengen van de taken/voertuigen, dit afgezet tegen de (mate van) verbetering in de dekking. Ook willen we graag zien dat er meer aandacht is voor de (motivatie van) vrijwilligers en wordt bekeken of in de regio (lokaal) maatwerk zou kunnen worden toegepast, juist om een toekomstbestendige brandweezorg te kunnen blijven garanderen. Op deze manier kunnen de raden een volledige en zorgvuldige afweging maken.

Eerder hebben wij als raad moties ingediend om de verplaatsing van de post Ubbergen te bespoedigen, zodat zij ook betere opkomst (uitruk) tijden zouden kunnen bereiken. Wij betreuren het dat in dit dossier nog niet meer voortgang is geboekt.